

faae en afgjørende Indflydelse paa hele denne Sag. Det vilde vistnok være i høi Grad forbausende, om man vilde gjøre det her i dette Thing, naar man tænker tilbage paa de Forhandlinger, der fandt Sted netop med Hensyn til Valgmenighedsloven. Det er mig derfor utænkeligt, at man fra dette Things Side skulde uden videre Drøftelse af Valgmenighederne og deres Forhold gaa ind paa en Bestemmelse, som efter den ærede Taler's Mening vilde kunne udøve en saa afgjørende Indflydelse paa hele dette Spørgsmaal. Efter den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand, som jeg veed, opfatter min Stilling til de kirkelige Spørgsmaal i det Hele og ogsaa til nærværende Lovforslag, forekommer det mig — og jeg kan sige det Samme med Hensyn til Ytringer fra andre ærede Medlemmer — i alt Fald ikke at være den heldigste Form at vise sin Paaaffjonnelse paa, naar man siger, at man vil stemme imod, hvad Ministeren har tiltraadt, og for Noget, som han siger, at han umulig kan gaa ind paa. Det ligger nu vistnok i de ærede Medlemmers Opfattelse af Sagen; men det forekommer mig, at den eneste Maade, hvorpaa man kan vise en Paaaffjonnelse, som ikke hidrører fra et blot personligt Hengivenheds- og Venstabsforhold, men som gjælder Ministerens Stilling til Lovgivningen i det Hele og til dette Lovforslag i særdeleshed, maa være den, at man ifølge en næsten lovgivende Nødvendighed kommer til at stemme for et saadant Forslag og ikke imod det. I Dyrigt forekommer det mig, at dette navnlig maatte kunne falde let for de Medlemmer af Thinget — og af dem er der jo flere —, som mene, at der allerede i Lovforslaget for en meget væsentlig Del findes det, der tilfigtes opnaaet ved Paragrafens Slutning. For mig synes det ikke at kunne blive saa stort et Dsfer at bringe Sagen eller saa stor en Paaaffjonnelse at offere Ministeren, naar man mener, at det dog alligevel for en meget væsentlig Del kan opnaas, navnlig gennem Skriftemaal og dertil sig knyttende Taler af Præsten. Jeg vil endog dertil sige, at Lovens øvrige Bestemmelser ville give yderligere og, som det forekommer mig, ikke lidet betydnende Bøttelser. Der er jo en Bestemmelse i Lovens,

som giver Afgang til, at en udenfogns Præst kan benyttes, naar vedkommende Sognepræst tillader det, Noget, som allerede nu er Tilfældet, men dog faar sin udtrykkelige Sanktion her. Naar man nemlig gaar ud fra, at vi leve i en Tid, hvor Fordragelighed træder stærkt frem, eller burde træde stærkt frem, saa maa man dog antage, at det ikke vil være saa vanskeligt, hvor Forholdene i Dyrigt tale derfor, at opnaa, at Ritzen af vedkommende Sognepræst bliver overladt til den Præst, som de paagældende Sognebaandsløbere have søgt til. De ere altsaa ikke udelukkede fra at høre den Præst, til hvem de have sluttet sig, prædike i deres Sognekirke, selv om denne Bestemmelse falder bort; thi de øvrige Bestemmelser i Loven, baade den nysnævnte og de i den første Del af § 5 indeholdte angaaende de sakramentale Handlinger, ville jo give Leilighed dertil. Men, naar dette er Tilfældet, saa forekommer det mig ogsaa, ganske afsæt fra, den Hovedindvending, jeg har derimod, at der ikke kan være nogen særdeles Opfordring til at holde paa Slutningsbestemmelsen i Paragrafen. Jeg synes ogsaa, at man maa indrømme, at det ikke er Andet, end hvad der nu engang ligger i Forholdets Natur, at, naar man befinder sig i et Mindretal i kirkelig Henseende, maa man finde sig i nogen Uleilighed og Vanskelighed. Det er for stærk en Fordring, at det skulde være anderledes, og det er ogsaa et Spørgsmaal, om det burde være anderledes; det maa dog aabenbart gjøre nogen Forskjel, om man er Sognebaandsløser, eller man ikke er det. Det maa gjælde med Hensyn til Menighedsmedlemmer, men det maa ogsaa gjælde om den Præst, til hvem de have sluttet sig. For Præsterne kan det være meget smukt og ønskeligt, at de blandt deres Menighed ogsaa tælle Sognebaandsløbere, men de maa unegtelig staa i et andet Forhold til deres egen Menighed, for hvis Skyld de ere ansatte, end til Sognebaandsløserne, og det kunde blive en betænkkelig Sag, naar man vilde tænke sig, at der var Folk paa forskjellige Steder, der have løst Sognebaand til en og samme Præst, og som alle ønskede at faae deres Fordringer om at høre ham tilfredsstillende, og i det Hele.